

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Мужицкі справи.

Перша газета польська а відтак всі жидівські газети в Чернівцях заговорили про „тринадцятий сніп, четвертий шульок і шість днів паньщини.“ Не знають они нічо ліпшого сказати, як лише те, що наш робітник лїнивий і він не варт а більшої заплати за свою роботу. При тїм навіть не застановлять ся ті письмаки, яку они пишуть величезну дурницю. Бо шість днів паньщини не з того виходить, що робітники не хотять робити, але власне з того, що один наперед другого хапає роботу, що задля недостатку зарібків або власного ґрунту виробила ся між рільними робітниками страшна конкуренція. Тай четвертий шульок і тринадцятий сніп доказує тільки, що наш робітник працює над сили, коли з такого малесенького зарібку може ще вижити. Пан платить однако чи робучому, чи лїнивому по тринадцятім спосі та по четвертій шульці а як робучий нажне більше кіп, то дістане більше тринадцятих снопів, або як обсапає два рази кукурудзу, виломить єї, облущить і зеппе до кошиці — як більше того буде то і він дістане більше четвертих шульок. При тій процентовій заплаті річ ціла в низькім проценті а не у виконаній праці. Але така заплата за мала, она є просто визиском мужицкої праці.

Ті самі письмаки з черновецких газет закидують нашому робітникови рільному, що ось то він іде на роботу і до Росії і до Волощини і дістає там добру платню по рубльови денно або по два фран-

ки, а з того признаки нема. „Покажіть нам“ каже один „такого волоского або руского мужика, що вернув ся звідтам і заратував своє господарство. Всьо проїсть а до дому вертає з нічим. Тож ліпше нашим мужикам сидіти дома, бо свій хлїб хоть гіркий, але найліпше смакує.“ Можна би тут запитати такого панка, чи він багато маєтку записав, хоть пише ся лекше і за ліпші гроші. Тяжко то приробити пятама пальцями тільки, щоби була познака, коли нема свого власного. Але наші люди на зарібках у чужині бодай не проїдають своє тай їдять ліпше: „білу солонину з малаем“; а у себе дома робять день за дві шістки на власній страві, та хлипають той пісний борщик.

*

Дістанемо рільничу школу в Кіцмани. Край дав на неї гроші, вибудували єї гарно, дали шмат поля і будуть там виховувати річно 24 господарських синів. Коби лише найшло ся тільки батьків-господарів, що дадуть тамки своїх дітїй. По иньших рільничих школах жалують ся на те, що заледви половина учеників рільничих шкїл походить із хлїборобского стану, тай то по більшій часті сини передміщан, що попри малу господарку займають ся якимсь промислом, як годівлею свинїй, молочарством або якимсь ремеслом; чисто селянських синів є заледви десята, або дваїцята часть. Але чи хоть з тої дрібки виходить яка користь для поправи селянської господарки? Ні, не виходить, бо звичайно вихованці рільничих шкїл вчать ся не на то, щоби вернути на батьківській кавалок ґрунту, бо

він за малиї, або родина за численна, але на то, щоби уступити ся з него та зробити місце своїм братям та сестрам. Школа рільнична звичайно витворює економів, адюнктів і т. п. для двора, але не правдивих, самостійних господарів. Щоби і з нашою школою в Кіцмани таке не стало ся, треба би дати можливість вихованцям тої школи заводити самостійні господарства. Втогдї справді они могли би причинити ся дуже для піднесеня рільництва і индустрії рільничой в краю, стали би приміром і учителями нашого селянства, бо би жили і працювали разом з ним. Щоби се стало можливе, треба би розпарцелювати наш православний фонд релїгійний і дати тим поступовим рільникам всякі полекші, щоби они могли загосподарувати ся на приділенім кавалку рілі. Певно, що на такім фільварку зацвила би красша господарка як за теперішних посесорів-жидів і в короткім часі ціна винайму вертала би ся фондови ще з великою надвишкою.

*

Нова устава податкова означає способи, як обчислити чистий дохід, від котрого кожний мусить платити податок. Від ґрунту, на котрім властитель господарує сам, належить уважати за дохід тої чистий зиск, який дійсно дістане з цілого полевого і лісового господарства, як також і з иньших витворів і управень, що звязані з посїданем того ґрунту (як пр. риболовство, мисливство і т. и.) Після тої устави треба обчислити ціну продажі всіх випродукованих плодів на тїм ґрунті, а також вартість зужитих плодів у власнім госпо-

16)

Буковинська Русь.

Культурно історичний образок.

Написав

др. Ст. Смаль-Стоцький.

(Дальше.)

Нарешті іде в осібнім зошиті (в вісімку) недокінчена „повість“, котру подаємо в цілости, аби показати, як тодішня повість виглядала що до мови і укладу. Для лекшого читаня положено тут знаки перепинаня, яких в самій повісти майже нема.

„Історія Младенца С панною.

Бил' нїкаторїй младенець непростого стану, бил' барзо мудрїй и оучонїй а в науцї своєй. Теде мовит: пойду где оу чужую Сторону и пристану до якого пана и буду служити, а не мал' зацо анї коня кушити, анї сукнї справити. Теде отца продав — коня кушив, матку продав — сукнї справил, и сївше на коня и поихав. И случило му ся у дорозї другїй младенець, котрому конь престал. И зїхавши ся близко ис собою, дали собї добрїй ден: и запитался мудрїй младенець онаго младенца: откой и куда идеш? Вижу, же еси конь престановил. Мовит онїй младенець: иду до царя из' листом. Мовит

мудрїй младенець: дай мнї той лист, я из' ним пойду до царя. Взял' лист. Онїй младенець барзо є покорою дал' той лист, а сам' вернул ся до дому, а мудрїй младенець взявше лист, и мислит: що в том' листу писано? Теде открил и почал' читати, и там' написано било: хто той лист до царя принесет, тому холоду отняти и на пал' збити. Тото прочитавше, подрав' и мовит: хвалю тя боже мой, икем' от безумїй моего не из'хенул. — Преихавше до того мїста цисарского и обачил' около замку холове чловчєскїй на палях. Барзо мислит: що то за причина? Буду того пилно питати. И прихав' до вдови. А в той вдови бил' еден' син' и умерь на той час; а она у фрасунку будуче и обачит того младенца и мовит: сину мой, начуй у мене. Онїй младенець увїйшовши в дом' до той вдови и маткою єй назвал'. И мовит младенець: матко моя, що то за причина, же голов' чловчєскїй на палях' позбиван' около замку? Мовит жена: Ест' то, сину, цисарское мїсто, а у того царя тилко една цурка ест' барзо научона и мудра; она не кажим' гадаєт' чловчєком', и нїхто єй не может перегадати, бо ест' барзо слїчна и учона. Много младенцов' неизличонних' скарбов' наказовали єй, а она на тоє не поглядає, тилко из' ним' о науку деситувал' ся; мовит: мнї скарбов' не потреба; кто хочет мене за жену узяти, нехай мой науки сирубует чого я заштаю. А ежели не откажет, тому голову откяте и на пал' збити. Мовит жена: ото,

младенче, усїх' паничов' голове, що єи не отказовали. Мовит младенець: матко моя, я за твоєм' благословенїем' пойду до той царевне: о єй науку хадати, и спробую щастя за божїю помонїю; перегадаю я єй и озму за себе. Мовит жена: сину, дай покїй, бо и жаден не вїйшов' младенець в цілости от той царевне, бо гдеж оно ест' барзо строга. Младенець и мовит: дай матко покїй, кто смерти боит ся, то нїволе добраго дїла не исправит. Невїста мовит: богъ тебї на помонци, мїлій сину. А в том' младенець поїшол' до царевне. Прїйшовше до ворот цисарских' и видїв' стражу стоящїю и мовит: позволте мнї до царевне. Увїйшов', стража иде, и увїйде в поляц' до царевне и мовит: найяснїйшїй царю, позволте мнї увїйти и с цуркою своєю у науки погадати. И рече цар: младенче, мало науки маєш, невїшнїяго дня страчен маєш бути. Отповїдїл' младенець: я на тоє позволяю, илко дайте ваиа цисарская милость цурци своєй о том' знати. И дал' и ораз знати и казал' прїйти. — И пошол' младенець на високое поляце, где царевна мешкала сама. И прїйшов до неї, дал' єй добрїй ден', а она поздоровавше єго, дала єму кресло злощисте. И младенець сил' беспечно, а на царевну не поглядає и мислит: если буду на царевчу тилко поглядати єй красот', то изїйду из' розуму. Царевна питаєт: младенче, у чїм сидиш? Отповїдїл' младенець: у сукнї мой на мнї власне у своих' сїжу. Царевна мовит: кто такїй без мїча воює?

дарстві, вартість найму власного мешканця та вартість нагромаджених запасів — а з того вільно потрутити кошта заряду, асекураційні премії, ґрунтовий податок з додатками, відписати інвентар і відсотки довгу. За підставу обчислення нового податку доходного має братись чистий катастральний дохід. Се корисне о стілько для властителей землі, що дохід катастральний звичайно богато низший від дійсного. При ви наймлених посілостях земских уважає ся чинш найму дійсним доходом. Так само при будинках представляє ся яко дохід чистий, дійсно побраний чинш найму. Коли-ж будинки замешкують самі властители, або взагалі служать на їх ужиток або на безплатний ужиток для других, так дохід з них означить ся після чистої вартости ужиткової.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 9. липня 1897.

З краєвої ради шкільної. На засіданю з дня 30. червня с. р. системізовано посади двох учителів і двох учительок при хлопчій і дівочій школі при улиці виділу краєвого. Потверджено надане презенти громади черновецької для сталої молодшої учительки Елисавети Семаки в Клобичі, сталих учительок Леонадіи Краль в школі при улиці виділу краєвого та Евфрозини Вільгельм в дівочій школі при семигородській улиці. — Двокласову школу в Драчинцях розширено на чтирокласову, однокласову школу в Черепківцях на двокласову, однокласову школу в Паничі на двокласову а в присілку „Забагна“ уряджено самостійну однокласову школу. Полагоджено подани трех громад о продовжене речинця до сплати рат довгу, зятягненого на будову школи. Призано проф. гр. ор. висшої гімназії др. Анімподистови Дашкевичеви третій, учителюви народному Іллі Бойчукови з Дорошівців другий, а учительці Ребеці Ерліх з Гурагуморі перший, додаток службовий. Учителюви Петрови Поповичеви уділили ремунарацію, а кільком иньшим особам стану учительського запомоги грошеві. Порішено рекурсе жидівського багалу в Садагурі против секвестрації за заплату учителя релігії. Іменовані: Молодша учителька в Мітці-Драгомирні Емілія Гавбе сталою учитель-

кою при чтирокласовій школі в Соляці; помічний учитель Теодор Сологуб в Стороївцях сталою учителем при однокласовій школі в Лукачівцях; учитель Лев Чеховский у Висших Партештах сталою надучителем при тамошній двокласовій школі; учителька Леонадія Чеховска в Качиці сталою молодшою учителькою у Висших Партештах; учитель Данило Мельник в Новім Солонци сталою надучителем тамошньої двокласової школи; провізоричний учитель Іполит Омельский в Кулівци сталою учителем при тамошній однокласовій школі; провізоричний молодший учитель Николай Тевтул в Орошенях сталою учителем при чтирокласовій школі у Веренчанці; помічний учитель Зотек Мірош в Заставні сталою молодшим учителем при тамошній чтирокласовій школі; провізоричний молодший учитель Стефан Циганюк в Іванківцях сталою молодшим учителем при тамошній двокласовій школі. Основане школи з рускою викладовою мовою в Чернівцях полагоджено відмовно. Двох слухачів учительської семінарії виключено з закладу. Принято до відомости справоздания інсп. Іспескула про інспекцію учительської мужескої і женської семінарії і предложено его до міністерства просвіти. Учителя Августа Люца іменовано суплентом для французкої мови при гр. ор. висшій школі реальній в Чернівцях.

Рух поїздів залізниць на шляху Гатна-Кімполонг та Іцкани-Сучава почав ся від вчера. На шляху Вама-Руска Молдавія пічне ся рух залізниць від нині.

Король сямський, побувши два дни в Будапешті, поїхав через Варшаву до Петербурга. Приняте в столиці великої Росії було дуже світле. Першого дня вечером згромадив гальовий обід сямських гостей і численну царську родину а відтак наступила ілюмінація цілого міста, царского парку і побережя каналів. Вид мав бути чудесний а сприяла тому торжеству хороша погода.

Лікарський конгрес в Москві відбуде ся дня 7, 10 і 14-го серпня в опері царській (третій на світлі що до величини) а секції радити будуть в боярській касині і в історичнім музею. До тепер записало ся 2000 чужосторонців і 1000 російських лікарів. Надзвичайним членом, що не мають докторского диплому, дентистам і п. признано що до подорожи ті самі улешпєня, як звичайним членам. Рада міська Москви відкинула внесенне комісії „для публичних потреб“, що би визначити 35.000 рублів на приняте і гостину членів конгресу. За те визначила рада премію 16.450 рублів за найліпшу працю на поли публичної гігієни.

Посол Дашиньский оженив ся у Відні з акторкою, панною Марією Пашковскою, дуже

хорошою особою. Популяриєть того посла стала в Кракові ба і у Відні така велика, що вже продають кушці різні річи, як краватки, спинки і т. п. під его іменем.

Про роботи в Пядиках коло видобування вагонів з Косачівки розіслала станіславська дирекція залізниць такий комунікат. „На місці катастрофи працює 215 піонірів над спровадженням русла потоку в бік від утвореного збірника і над осушенем его. До нині рана (5 с. м.) осушене поступило так далеко, що з локомотиви лежачої на бік, видно половину кітла. Тіла палача мимо всякого глядана доси не найдено. Веї поторощені вози вже винято. Ширені вісти, буть-то-би ще оден віз особовий з трупами нахидив ся у воді, суть цілком безпідставні. Вігідний перехід для осіб уряджено від першої хвилі, а перевіз накунків відбуває ся також без перешкоди. Роботи коло провізоричного моста вчера, мимо свята, не перестали, тільки робітників місцевих заступлено війском. З 60 до нового моста потрібних підлотів убито вже доси 55. Сли погода посприяє до неділі, рух без всякого обмеження буде знов отворений. Комісія судова при участі професорів львівської політехніки Скибинського і Ріхтера ест на місці катастрофи.

Комісія для переведеня доказу на вічну памятку орєкла, що причиною катастрофи під Коломиєю була елементарна сила (vis major).

Торговці людским товаром. Суд присяглих в Коломії засудив двох таких торговців, Сруля Уфєра і Абрума Файгольда, першого на півтора, другого на рік тяжкої вязниці. Послїдною, викритою жертвою їх злочину була бідна, честна, а на свое мабутє нещасте дуже гарна дівчина Каролина Рідель з Багінберга під Коломиєю. Під покривкою, нібито дати їй добру службу, вивезли єї оба штудерні торговці до Сучави, перекрали ся через румунсько-турецку границу і запродали єї в Царгороді, де она небога переживала цілих вісім місяців в поневоленім пониженю. Дперва поліції австрійского консуляту удалось видобути єї з рук негідницьких жидівки, котра веде там огидні „гешефти“ і по пересудханю відослано дівчину до родини. Уфєр був за такий сам злочин уже караний 13-місячною вязницею. Замітне се, що у всіх таких гешефтах бачимо лише жидів.

Кількатонові дзвони винайшов Американець Шабер з Рідінга і дістав уже патент. Щоби той сам дзвін міг видавати різні тони, треба поробити в окрузі дзвона в різних відступах патятя. Коли серце ударить у довший між патятями відступ, дзвін видає низький тон, а коли в коротший, дзвонить тоненько. На будуче вистане для церкви тільки один такий дзвін, але паламар буде муєв бити серцем по крисах дзвона як циган по цимбалах.

Младенець отповѣл: рыба в морі, же корабля из людми вѣвертает во умгновеніе ока. Царевна мовит: кто такий у мочечи лежал три дни? Младенець: Іоана пророк в рибнѣм чревѣ. Царевна мовит: кто такий у могилу увійшов а гробной муки ни видал? Младенець: той, котораго богъ четверодневна воскресл от гроба. Царевна мовит: кто такий без матки родил ся: Младенець: 1. Адам, 2. Ева, 3. баранок, 4. крест, на котором распят гдѣ наш Ісусе Христос. Царевна мовит: которій ангеле шотваре чинил? М.: Братія посѣфове продаше его кушцем отцу своему Іакову солгали. Царевна мовит: которій то богъ пріял грѣхи и перебачил? у мѣсто увійшли. И знов мовит младенець: Іаков пророк...

до мѣста и там сина своего наипол' и радѣ билѣ, же его синѣ на царствѣ силѣ. Царевна мовит: кождій рече, которій зашитаю, то веѣ откажут. И мислит собѣ: о божѣ мои милостивій, аби тои младенець не перегадал мене. И мовит: младенче, сегодня у цѣлости от мѣне не вїйдеш, а завтра ружних способов члѣг спритовѣ учиню тебе. Младенець: Гдѣ помагал' сегодня, и завтра сподѣваю ся помощи. Потом вставше, дал' ей добра ноц и пошол' до господи. Тогда звѣрь люде дивували ся, якѣ він от той царевне здоровій и прїйшол' до господи из радостію. И мовила до него господиня: яко еси от той царевне вїйшол' здоровій? Младенець мовит: хвалю бога моего, и лях спати. Рано

вставше пошол' до царевне и дал' ей добрійдєнь и сил' в томже кристѣ. Царевна почала загадовати: Що ест' за дерево, же на нѣм ест' 12 гѣлей и на кождой гѣли по 30 листов', а у верху древа бѣло, а у споду черно? Младенець: зацно мнѣ отгадати; дерево ест рок', а 12 гѣлей ест 12 мѣсяцей, а у кождом мѣсяцу по 30 листов то ест' по 30 днѣй, а у верху бѣло то ест денѣ а у споду черно то ест ноц'. Царевна мовит: що то не плодит? Младенець: то ест рок — анѣ пребувает анѣ обувает. Царевна мовит: из бозких книг: много ест птахов названных именем? Младенець: 1. ластивка, 2. воронка, 3. голуб, 4. бджола, 5. соловій, 6. джайворонок'. Царевна мовит: скажи ми, кому дал' бгѣ прероженоу науку? Младенець: То ест бджола, наука прироженная. Царевна мовит: Скажи мнѣ двѣ речи: ест' двое людей, же правду мовили и обоє до некла пошлци? Младенець: теї люде, що правду мовили, то ест' вермѣне и жиди ест'; засоромочиній жиди мовят: у ормян вѣри нима, а вѣрмене мовят: у жидов вѣри нима, и обоє правду мовят и до некла йдут. Царевна мовит: як' сатанѣ имя било? Младенець: хор. Се в той час, як' бил' на небѣ, Адама и Еву прелстил' единим' овоцом, оттого часу сатанею етаг'. Царевна мовит: скажи мнѣ, много лѣт жил' Адам на свѣтѣ? Младенець: дѣвятоот и тридєсят. Царевна мовит: кто такий на сем свѣтѣ не творит тѣла, и крове у себе ни маєт, и о себѣ вѣдомо-

сте даєт? Младенець: то ест вѣтер'. Царевна мовит: божѣ сотвори що уводит до некла? Младенець: кождій чоловік безбожній за грѣхи свой у тело зостаєт. Царевна мовит: пойді до дому, бо хочь рицаром бути, а завтра прїйдеш, буду я тебе питати, тило жебес мнѣ отказовал', Младенець вставше пошол до господи, а царевна у в ликим' фрасунку изостала, а младенчевем ся словами барзо барзо дивувала. Младенець третій денѣ прїйшол', дал ей добрійдєнь и силѣ на том' же крѣстѣ и мовит: чоґо ти у мене питаеш', я буду отказовати. Царевна мовит: Сегодня ти от мене ни вїйдеш в цѣлости, бо смѣеш ся и ругаш ся з мене, але як не откажеш тепер мой загадки, певне кажу тебѣ голову откяти и на пал' збити. Младенець: мнѣ гдѣ помагал' два дни, и сегодня сподѣваюся помощи. Царевна мовит: ест жена албо панна але встану женского, же много говорит не попаненску? Младенець: И ти, царевно, много паничовѣ еси погубила, а не хочеш каяти ся. А той царевне имя било загадка. Младенець: ужем' три дни сидал' с тобою, веѣм тебѣ отказовал. Тепер я тебе запитаю еднои речи, але як и ти не откажеш, я кажу тебѣ шїю откяти и на пал' збити, а если откажеш, будеш мнѣ женоу. Царевна мовит: я на тое позволяю: либо моя власть над тобою а твоя надомною. Младенець: кто такий персоною ходячи из отца учинивѣ коня а из матки сукиѣ д..., откажи мнѣ царевно. Царевна мовит: прошу те-

Образки з природи, що були друковані в нашій газеті, видала „Руска Бесіда“ особною книжкою по ціні 5 кр. Звертаємо увагу інспекторів, учителів і родичів на сю для молодіжки зовсім відповідну, бо цікаву і гарну лектуру.

Смерть від п'явок. В Хшанові в Галичині мав жид Берко Фельшер, міський голяр, від давня під самим містом саджавку, нічим неогорожену, ані забезпечену, що в ній годує звичайні п'явки. П'явок тих в саджавці тисячі, а саджавка в такім місці, що коло неї не лише старші, але й діти переходять. Дня 27-го червня не знаючи ніч о тім, що в саджавці є п'явки, пішов до неї тамошний швець Павловський вимочити собі ноги, а коли занурив їх по коліна у воду, виголоджені п'явки так обсіли ему аж до колін ноги, що бідний швець вже не міг оборонити ся і в короткім часі сконав при саджавці з надмірного впливу крові. П'явки виссали ему всю кров. На небіжку мож було начислити до 300 снідів укушень. Заряджено судове слідство в тій справі.

Скажений кінь. Дня 4. липня с. р. сказив ся кінь в Поршній під Львовом у господаря Юрка Павлика і покусав тогож господаря Павлика, его зятя і кілька коний. Хто не бачив скаженого коня, не може мати поняття о силі того звіряти. Чотири селяни, що заперли ся перед скаженим конем в хаті, лиш з трудом удержали двері, котрі кінь пробував виломити; грубу палицю ломив він зубами як стебло; вхопивши жолоб в стайні, кинув ним як напервою коробкою; за паробком, що виліз на дерево, дер ся кінь як псе і вкінці ударив головою в міст, в наслідок чого здох. Юрко Павлик находит ся в шпиталі у Львові. Причина нещастя та, що в Поршній викидають скажених убитих псів на пасовиско або до потока, з котрого пють люди і худоба.

Голодомір Сучі дав себе тепер замурувати у Фльоренції на вісім днів. Комната 3¹/₂ метра висока а 4 метри широка, не має жадних вікон, а получена тільки телефоном з внішнім світлом. До того телефону іхають ся фльорентійці, бо за невеликою оплатою можна через него розмавлати ся з голодомором. Звичайно питають ся его, чи не позволив би доброго бештика, бо знають, що він мусить відказатись. Але по тих всіх штучках, яких Сучі уживав по готелях, щоби придбати собі крадьом їдло під час голодованя, підозрівають его і тепер, що він там має якийсь тайний вихід до кухні.

Перебраний злодій. В передлії вагона другої класи на шляху Курек-Азов в Росії, стала ся така пригода. В передлії іхали самі жінчини, між ними одна дуже багато одіта з Астрахана. Одній з подорожних, пані Ф., видало

ся поведене тої дами дуже підозріним і коли веї подорожні позасипляли, удала п. Ф., що заспала також. Тоді та багато одіта встала, приступила до одної з подорожних і зручно витягнула їй з під плаща мошонку з грішми. П. Ф. шепнула о тім при найблизшій нагоді кондукторові і коли поїзд став на слідуючій стації, ввійшов до вагона кондуктор в супроводі жандарма, замкнув за собою двері і попросив подорожних переглянути свої річі, бо в вагоні їде з ними злодійка. І справді в тій хвили крикнула окрадена подорожна: „Мої 15.000 рублів пропали!“ Наслідком того перевів жандарм ревізію у веїх прочих крім у дами з Астрахана, котра заявила, що не дозволить, аби мужчина ревідував єї. Супротив того відведено єї на дворець до окремої комнати і там мали перешукати єї річі жінка начальника стації і інші жінчини. Але ледви увійшли до середини, вибігли назад наполохані, бо показало ся, що багато одіта дама була перебраним мужчиною. Він скористав з замішаня і пустив ся втікати, але то не на богато ему придало ся, бо жандарм дігнав его і арештував. При злодійю найдено крім згаданих 15.000 рублів ще множество інших річий.

Борба з жидами. Дня 2. липня прибув до Тарнова отець одного жовніра з 57 полку і пішов з ним до шинку на келишок горівки. Вечером прийшов той жовнір сам до того шинку і випивши кватирку горівки, не заплитив за ню, просячи властителя шинку, щоби почекав до приходу вітця, що на короткий час виїхав з Тарнова. Шинкар почав шарпати жовніра, виявила ся відсеї бійка, в котрій жид витягнув жовнірови багнет і іхнув его ним так сильно, що жовнір скорої закінчив жите. Товариші погибшого, жовніри з 19 і 24 полку, закінчили жаждою пімети, знищили склеп шинкаря, а крім того витовкли шиби в кількох жидівських домах. В неділю мали бійки повторити ся. Переїздні жида оповідають, що в недільних бійках одного жида забито, а одного ранено смертельно.

Алькоголь а електричність. В Магдебурзі умерло двох робітників від електричного проводу в той спосіб, що діткнули ся ливви, через котру він переходив. Провід не був такий сильний бо досягав тільки 200 вольт, а дотеперішні досвідченя виказували, що доперва аж сила 500 вольт достаточна, щоби убити чоловіка. Тому зіхала судова комісія до фабрики, а перед нею позволив собі один робітник пустити такий самий провід електрики, з силою 200 вольт і навіть не скривив ся — мов би не чув его. Випадок тої смерти був загадочний, бо убиті були цілком здорові люди, як виказала обдукция, а тільки для хорих на серце є електрика навіть в меншій силі небезпечною. Аж коли звернено увагу на се, що небіжчики були порядно заниті в хвили, коли доторкнули ся

ливви, вияснила ся справа. Показало ся, що алькоголь з електричностію не можуть погодити ся в однім тілі.

Машину до доеня коров винайшли і опатентували в Німеччині. Така машина є вже в ужитку в маєтности Фріцоф. Помпу воздушну порушає локомотивч о силі 3—4 парових коний, а від помпи розходять ся металеві рури наоколо стаїні, а від них гутаперхові рурки. Кінці тих рурок закладають ся на дійки коров а випомповуване воздуха наслідуює цілком ссане теляти. Корови доять ся спокійно, а видій є більший і чистійший, як при доеню руками.

Телеграми „Буковини“.

З дня 9-го липня 1897 року.

Відень. Урядова Wiener Zeitung доносить, що міністер просвіти надав посаду при низшій гімназії в Чернівцях професорові руского відділу гімназії в Коломиї Юліянови Кобилянському. Міністер іменував сталими учителями для середних шкіл суплентів Омеляна Сі'аля з вищої гімназії в Чернівцях для тогож закладу і Вільгельма Вайнбергера з Відня для гімназії в Радівцях.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Царгорода: Російське правительство видало окружник до держав з предложенем, щоби прискорити угодові уклади межі Туреччиною а Грецією.

Атени. Запевняють тут, що держави дали Греції раду, щоби розпустила до дому кілька клас краєвої оборони, що ще до тепер стоять під оружем і заявили, котрі для Туреччини просто неможливо тепер починати якісь нові неприятельскі кроки.

Царгород. Порта вислала до веїх держав однакову депешу, в котрій заявляє, що з уваги на стратегічне положене мусить обставати при тім, щоби нова границя межі Туреччиною а Грецією переходила через Пенезіос.

Мадрид. Головний вожд війск на Кубі генерал Вайлер видав прокламацію, в котрій прирікає цілковиту амнестію веїм повстанцям, що зложать оруже і піддадуть ся. Крім амнестії прирікає їм також першу поміч від держави. Держава уділить їм позичок або запомог грошевих на загосподароване ся, або достарчить їм заробітків. Тих, що не мають жадного способу до житя, буде держава удержувати через якийсь час безплатно.

Царгород. Ціла турецка ескадра, що стоїть в Дарданелях готова до відпливу на Крету. Кораблі забезпечені на три місяці живностію. Торпедові лоди, що ще в напрямі, мають як найскорше прилучити ся до ескадри. Але в кругах моряків висказують ся, що ледво кілька кораблів буде здібних до того, щоби вибрати ся в до-рогу.

бе с покорою, дай мнѣ покій на тую ноци, а завтра прійдеш, откажу ти; если не откажу, волно тебе голову откати и на пал' збити и люб' за жену узяти. Младенец' дал єй добраноц', а царевна зостала у великом фрасунку и почала мислити: о боже мой, дивую ся барзо, же не откажу загадки той, тилко уставше и пойду до него и спитаю его о тую загадку и довѣдаю ся, чій єст син': если цисарскій син, пойду за него, а ежелѣ простого стану, то ни пойду за него. И убравши ся у шати мѣскій барзо слѣчній и мислит: не познает он мене, не много мя видал'. И узяла из собою напитки дорогій и пияній. А младенцу богъ на помочи. И прійде царевна до господи, закатала и ввійшла господина и мовит: небого дѣвко, чего ти прійшла. Царевна мовит: матко, позвол' мнѣ у дом своей увійти, маю пилную потребу до твоего гостя. И увійшла, дала добрійвечер', а младенец мовит: бодай здорова, ясная зора; о чогос прійшла царевню? Мисли твоя привели мя до тебе. А младенец не домисливши ся и запитал єй: якого ти роду? Царевна мовит: я єстем ковалевна, отец' мой коваль и слюсарь. А ти младенче що за потребу маеш у нашѣм' мѣстѣ? Тебе веѣ люде хвалют и рицаром називают. Мовит младенец': єстем такий, як мене бачиш. Царевна мовит: якого ти роду? Младенец: бом' у ноци из дому вїхав', тим' забув, якого я роду. Царевна мовит: тебе люде хвалют, жєсь царевну перегадал', не умѣла

тебѣ отгадати, и отець мой прислав мя перестеречи тебе о той царевне, я тож тебе жалуючи, пришлал' и вимявше наниток' и почала нити и увеселяти ся между собою. И подпивше царевна мовит: мой милій младенче, прощу ты с покорою, скажи мнѣ, щос загадав був царевнѣ и не умѣла тебѣ отгадати? Младенец' подпивше собѣ и мовит, же я сам власне отца продав — коня купив', матку продав — сукнѣ справил'. Царевна мовит: мой милій младенче, а нѣ с ким' ни ила нѣ пила, а до тебе пію милуючи тебе. Младенец, дай тобѣ бже долгою мисль. Младенец' мовит: а тебѣ панно дай боже довгій вѣк'. В тимже способѣ царевна вимявше дорогога вина, дала ему нити, а младенец' зараз зостал' пияній и царевна уставше пошла до двора, бо близко било. Свѣт рано уставше младенец' ледво до розуму прійшов' и зафрасував ся барзо, же не понял.“

(Дальше буде).

Памятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

КОНКУРС.

Виділ „Народного Дому“ в Чернівцях пошукує для *бурси* від 1. л. вересня с. р.

УПРАВИТЕЛЯ

для надзору над питомцями бурси

і

ГОСПОДИНЮ

що подавала би питомцям харч разом з опалюванем, освічуванем і чищенем комнат та пранем білизни.

Термін для зголошування до кінця липня с. р. — Близні услівя в „Народнім Домі“ (улиця Петровича 2.) що-дня від 6—8 год. вечером.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсі свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„Слова правди і науки“

з поезий Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр. На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кож-ду поодинокую книжочку.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкідливи-х вогонь за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятій рік своєї діяльности. Фонди „Дністра“ після за-ключень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливи-х комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в руским азиці.

Зголошеня о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не в заступлений, приймають ся.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців	1128	320	757	811	610	
до Глибоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глибокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселці	645	430	—	—	—	з Новоселиць, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глибоки						до Глибоки						
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межиброди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.						
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радивів	610	1003	228	612	805	з Радивів	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	з Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.						
з Карапчева						до Карапчева						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.						

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейский іде о 46 минут піаніше від черновецкого часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарскі в мовах рускій, польскій і німецкій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати

добру і дешево

МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,

машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелізнїчїй (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,

Jahresausweis

і Шкільні повідомленя (Schulnachrichten)

е на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.